

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 09 0 U 045287 24 Uvp
Sarajevo, 04.04.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Jahjaefendić Jasmina, kao predsjednika vijeća, Krkeljaš Milorada i Vuković Josipa, kao članova vijeća, te Kovač Jasmine, kao zapisničara, u sporu tužiteljice Dž. M. iz S., Ul..., zastupane po punomoćnicima Adamović Vladi i Kuić Svjetlani, advokatima iz Sarajeva, protiv akta broj: 02/111-04-4-3959-11/19 od 20.09.2023. godine, tuženog Upravnog odbora Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine, Sarajevo, u upravnoj stvari upućivanja osiguranog lica na liječenje u inostranstvo, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu, broj: 09 0 U 045287 23 U od 11.12.2023. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 04.04.2024. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se uvažava, presude Kantonalnog suda u Sarajevu, broj: 09 0 U 045287 23 U od 11.12.2023. godine preinačava i rješava:

Tužba se uvažava, rješenje tuženog broj: 02/111-04-4-3959-11/19 od 20.09.2022. godine, kao i prvostepeno rješenje Direktora zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH, broj: 01/II-04-4-3956-6/19 od 16.02.2023. godine se poništavaju i predmet vraća prvostepenom organu na ponovo rješavanje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Sarajevu, broj: 09 0 U 045287 23 U od 11.12.2023. godine, odbijena je tužba tužiteljice, podnesena protiv osporenog rješenja tuženog organa, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena kao neosnovana njena žalba izjavljena protiv rješenja prvostepenog organa tuženog broj: 01/II-04-4-3956-6/19 od 16.02.2023. godine. Tim rješenjem prvostepenog organa odbijen je prijedlog Kliničkog centra univerziteta u Sarajevu 04-02-58116 od 13.11.2019. godine za upućivanje osiguranog lica Dž.M., rođ. godine iz S., Ul..., koja boluje od Dg. ..., na liječenje u Kliniku „Grangettes“, Ženeva, R. Švicarska, jer upućivanje na liječenje u inostranstvo za oboljenja od kojih boluje osiguranica nije predviđeno Pravilnikom o uvjetima i postupku upućivanja osiguranih lica na liječenje u inostranstvo.

Zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke, tužiteljica osporava pravilnost pobijane presude, zbog povrede federalnog zakona, te povrede pravila federalnog zakona o postupku. U obrazloženju navoda zahtjeva se ističe da je pobijana presuda nejasna i kontradiktorna i suprotna članu 41. stav 1. Zakona o zdravstvenom osiguranju pa time i nezakonita, jer sud unatoč svojim utvrđenjima (i utvrđenjima tuženog organa) da se oboljenje „rektovaginalna fistula“ dijagnosticirana kod tužiteljice ne može liječiti u BiH, a može u inostranstvu, odbija tužbu s pozivom na član 5. stav 2. Pravilnika o uvjetima i postupku upućivanja osiguranih lica na liječenje u inostranstvo, iako ne preostaje ništa drugo nego osigurati tužiteljici liječenje u inostranstvu kako to i propisuje član 41. stav 1. Zakona o zdravstvenom osiguranju, jer lista oboljenja iz navedenog pravilnika očito nije tačna i potpuna,

odnosno ministar zdravstva donošenjem takvog pravilnika nije imao ovlaštenja selektovati oboljenja bez valjanih kriterija, što je rezultiralo time da se u istu uvrste samo neka od oboljenja koja se ne mogu liječiti u F BiH. Stoga smatra da je kantonalni sud mogao donijeti odbijajuću odluku jedino u situaciji da je u postupku utvrđeno da se oboljenje tužiteljice može liječiti u F BiH, međutim, u konkretnom radi se o osiguranici primljenoj u JU Opća bolnica Prim. dr. Abdulah Nakaš u oktobru mjesecu 2018. godine gdje je operisana laserski, ali bezuspješno (...) te je otpuštena kao neizlječena. Kako ni u ostalim medicinskim centrima u F BiH njeno liječenje se ne može obaviti, privatno se liječila u Lj., ali i tamo je liječenje bilo bezuspješno, nakon čega se po savjetu ljekara sa UKC Lj., obratila prof. dr. B.R., subspecijalisti proktologu u Ženevi, Švicarska, koji je nakon obavljenog pregleda endo-analnim UZ, zaključio da se radi o veoma kompleksnoj rektovaginalnoj fistuli, uzrokovanoj hiruškim zahvatom prednje perinalne fistule izvršene laserom, utvrdivši da je oštećen i sfinkter, ali je dao procjenu da se može uspješno riješiti zdravstveni problem tužiteljice hirurškom „flap“ tehnikom uz reparaciju oštećenog sfinktera, putem vaginalnog i rektalnog pristupa u općoj anesteziji sa garancijom u procentu od 70%, gdje je rizik od krvarenja i infekcije manji od 1%. Kako prema konačnom mišljenju Kolegija Klinike za opštu i abdominalnu hirurgiju u kliničkom centru Univerziteta u Sarajevu nije moguće obezbjediti adekvatno liječenje tužiteljicinog oboljenja to je predloženo da joj se obezbjedi liječenje u ustanovi Klinika „...“ Ženeva, Švicarska, odnosno upućen je prijedlog Federalnom zavodu zdravstvenog osiguranja i reosiguranja da se tužiteljica uputi na liječenje u navedenu kliniku. Iz navedenog jasno proizlazi, da kantonalni sud ukoliko se pozvao na navedenu odredbu pravilnika a i tuženi morali su obrazložiti zašto oboljenje tužiteljice nije oboljenje koje se ne može liječiti u inostranstvu, jer članom 41. citiranog zakona propisano je da osigurano lice ima pravo na liječenje u inostranstvu, ako je u pitanju oboljenje koje se ne može liječiti u F BiH, a u zemlji u koju se osigurano lice upućuje postoji mogućnost za uspješno liječenje tog oboljenja. Suprotnim postupanjem došlo je do diskriminacije i kršenja osnovnih ljudskih prava tužiteljice kao osiguranice tuženog, odnosno prava na zdravlje i život. Zbog svega navedenog predlaže da ovaj sud zahtjev uvaži, pobijanu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno rješavanje, ili da pobijanu presudu preinači na način da usvoji tužbu, te u meritumu riješi predmetnu upravnu stvar tako što će usvojiti prijedlog Kliničkog centra u Sarajevu od 13.11.2019. godine, kojim je traženo da se tužiteljica uputi na liječenje u inostranstvo- Klinika „...“ u Ženevi, Švicarska.

U odgovoru na tužbu tuženi organ je istakao da upravnim aktom nije povrijeđen zakon na štetu tužiteljice, te je predloženo da se zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke odbije kao neosnovana.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Prema podacima iz spisa predmeta proizilazi da je rješenjem prvostepenog organa tuženog broj: 01/II-04-4-3956-6/19 od 16.02.2023. godine, donesenog u izvršenju presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 U 044380 23 U od 21.08.2023. godine, odbijen prijedlog Kliničkog centra univerziteta u Sarajevu 04-02-58116 od 13.11.2019. godine za upućivanje osiguranog lica Dž.M., rođ. ... godine iz S., Ul..., na liječenje u Kliniku „...“, Ženeva, R. Švicarska, iz razloga što oboljenje ..., od kojeg boluje osiguranica nije predviđeno članom 5. stav 2. Pravilnikom o uvjetima i postupku upućivanja osiguranih lica na liječenje u inostranstvo, da nisu ispunjeni svi kumulativno propisani uslovi iz tog pravilnika, kao lex specijalis propisa, koji propisuje uslove i postupak upućivanja osiguranih lica na liječenje u inostranstvo, pri čemu nije sporno da je u provedenom postupku utvrđeno da su iscrpljene mogućnosti liječenja tužiteljice kao pacijentice u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH,

odnosno da u istim ne postoje tehnički uslovi za obavljanje navedenog operativnog zahvata. Protiv ovog rješenja tužiteljica je izjavila žalbu, koja je odbijena osporenim rješenjem tuženog od 20.09.2023. godine, uz obrazloženje da je odluka prvostepenog organa zakonita, da se prvostepeni organ pravilno pozvao na član 5. stav 2. Pravilnikom o uvjetima i postupku upućivanja osiguranih lica na liječenje u inostranstvo, jer da oboljenje tužiteljice nije obuhvaćeno navedenim pravilnikom donesenim u smislu člana 41. Zakona o zdravstvenom osiguranju, odnosno da je u svemu postupano po uputama suda i da je u provedenom postupku utvrđeno da su iscrpljene sve mogućnosti liječenja pacijentice u zdravstvenim ustanovama Federacije BiH, jer u istim ne postoje tehnički uslovi za obavljanje navedenog operativnog zahvata, ali kako oboljenje pacijentice nije predviđeno pravilnikom to istu nije moguće uputiti na liječenje u inostranstvo. Protiv osporenog rješenja tužiteljica je tužbom pokrenula upravni spor, koja tužba je odbijena pobijanom presudom od 11.12.2023. godine, uz obrazloženje da nije sporno da tužiteljica ima oboljenje DG,„...“ uzrokovano greškom ljekara nastalom prilikom laserske operacije ... i da se liječenje imenovane ne može obaviti u zdravstvenim ustanovama Federacije BiH i da postoji potreba da se liječenje imenovane obavi u inostranstvu; kao i da se Klinika „...“ u Ženevi izjasnila da može omogućiti liječenje tužiteljici u toj klinici, ali kako oboljenje tužiteljice nije obuhvaćeno odredbom člana 5. stav 2. Pravilnika o uslovima i postupku upućivanja osiguranih lica na liječenje u inostranstvu (Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine broj: 93/13, 102/15, 16/19 i 22/19), to je izveden zaključak da time ne ispunjava jedan od uslova iz člana 6. navedenog pravilnika, koji se moraju kumulativno ispuniti. U obrazloženju sud se također pozvao i na član 82. stav 6. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije BiH" broj: 30/97, 7/02, 70/08, 48/11, 36/18, 35/18 i 61/22), uz navod da se sredstva Federalnog fonda solidarnosti koriste namjenski i da se ne mogu koristiti u druge svrhe.

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud je povrijedio federalni zakon ili drugi federalni propis, zbog čega se zahtjev tužiteljice za vanredno preispitivanje sudske odluke ukazuje osnovanim.

Naime, odredbom člana 1. Zakona o zdravstvenom osiguranju (Sl. novine Federacije BiH" broj: 30/97, 7/02, 70/08, 48/11, 36/18 o35/18 i 61/22), propisano je da zdravstveno osiguranje, kao dio socijalnog osiguranja građana, čini jedinstveni sistem u okviru koga građani ulaganjem sredstava, na načelima uzajamnosti i solidarnosti, obavezno u okviru kantona osiguravaju ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu i druge oblike osiguranja na način koji je uređen ovim zakonom, drugim zakonima i propisima donesenim na osnovu zakona.

Odredbom člana 41. stav 1. Zakona o zdravstvenom osiguranju, je propisano da osigurano lice ima pravo na liječenje u inostranstvu pod uslovima i na način utvrđen posebnim propisima ako je u pitanju oboljenje koje se ne može liječiti u Federaciji BiH, a u zemlji u koju se osigurano lice upućuje postoji mogućnost za uspješno liječenje tog oboljenja.

Prema tome, ako iz stanja spisa predmeta slijedi da je tužiteljica osigurano lice, gdje se obim prava određuje zakonom (član 5. stav 2. Zakona o zdravstvenom osiguranju) i da se obavezno osiguranje zasniva na načelima uzajamnosti i solidarnosti osiguranika u okviru kantona i Federacije, u slučajevima i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom (član 6. stav 1. istog zakona), a da prema citiranoj odredbi stava 1. navedenog člana 41. istog zakona, proizilazi da osigurano lice ima pravo na liječenje u inostranstvu pod uslovima i na način utvrđen posebnim propisima, ako je u pitanju oboljenje koje se ne može liječiti u Federaciji BiH, a u zemlji u koju se osigurano lice upućuje postoji mogućnost za uspješno liječenje tog oboljenja, te da tužiteljica boluje od bolesti koja se ne može liječiti u zdravstvenim ustanovama na teritoriji Federacije BiH, to je nejasan zaključak upravnih organa, a i prvostepenog suda da

tužiteljica ne ispunjava uslove iz člana 41.stav 1. Zakona o zdravstvenom osiguranju, obzirom da iz citirane odredbe to ne proizilazi.

Naime, imajući u vidu naprijed izneseno, kao i to da je citiranom odredbom člana 1. Zakona o zdravstvenom osiguranju propisano da zdravstveno osiguranje, kao dio socijalnog osiguranja građana, čini jedinstveni sistem u okviru koga građani ulaganjem sredstava, na načelima uzajamnosti i solidarnosti, obavezno u okviru kantona osiguravaju ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu i druge oblike osiguranja na način koji je uređen ovim zakonom, drugim zakonima i propisima donesenim na osnovu zakona, te da je odredbom člana 41. stav 3. navedenog zakona propisano da će propise iz ovog člana donijeti ministar zdravstva, a da je odredbom člana 5. Pravilnika o uslovima i postupku upućivanja osiguranih lica na liječenje u inostranstvo (Sl. novine Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 93/13, 102/15, 16/19 I 22/19-Pravilnika), propisano da na liječenje u inozemstvo, na teret sredstava Federalnog fonda solidarnosti, može se uputiti osigurana osoba radi liječenja oboljenja, koje se ne mogu liječiti u Federacije BiH, a u zdravstvenoj ustanovi u inozemstvu u koju se suglasno članu 3. stav 1. ovoga pravilnika upućuje, postoji mogućnost uspješnog liječenja, dok su stavom 2. pobrojana oboljenja (tačka 1-10), koja se ne mogu liječiti u zdravstvenim ustanovama na teritoriju Federacije BIH, to su upravni organi i prvostepeni sud jedino mogli izvesti pravilan zaključak da citirana odredba stava 2. člana 5. navedenog pravilnika nije u saglasnosti sa navedenim odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju, jer se prava iz zdravstvenog osiguranja uređuju, ostvaruju i koriste pod uslovima propisanim citiranim Zakonom o zdravstvenom osiguranju (član 1., 5., 6.) pa tako i pravo na liječenje u inostranstvu (član 41. stav 1.), a nikako u skladu sa odredbom člana 5. stav 2. naprijed navedenog pravilnika, jer navedena odredba zakona ne daje nikakva ograničenja u pogledu vrste oboljenja koja se mogu liječiti van teritorije F BiH, nego propisuje da osigurano lice ima pravo na liječenje u inostranstvu, ako je u pitanju oboljenje (ne navodeći vrstu oboljenja) koje se ne može liječiti u Federaciji BiH, a u zemlji u kojoj se osigurano lice upućuje postoji mogućnost za uspješno liječenje tog oboljenja.

Iz naprijed navedenih razloga ovaj sud je zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažio, presudu prvostepenog suda preinačio tako da je tužbu uvažio, poništio osporeno rješenje tuženog od 20.09.2023. godine i prvostepeno rješenje od 16.02.2023. godine i predmet vratio prvostepenom organu na ponovno rješavanje, radi donošenja pravilne i na zakonu zasnovane odluke.

Na osnovu naprijed iznesenog, ovaj sud je primjenom člana 46. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar
Jasmina Kovač, s.r.

Predsjednik vijeća
Jasmin Jahjaefendić, s.r.